

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

Орган парткома, рэктарата, мясцома, камітэта ЛКСМБ і прафкома Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна

Субота

10

чэрвеня
1961 г.

Цана 1 кап.

Вясёлы, радасны настрой у Надзежды Якімовіч. Пачалася экзаменацыйная сесія. Днямі студэнтка здала першы экзамен. І хоць строгі быў экзамінатар—прафесар Годней—ён паставіў у залікоўцы яшчэ адну выдатную адзнаку.

Уперадзе яшчэ другія, не менш складаныя экзамены. Дзяўчына старанна рыхтуецца да іх.

НА ЗДЫМКУ: выдатніца вучобы студэнтка 3 курса біяфака Надзежда ЯКІМОВІЧ.

Фота В. Анцыферава.

На заслужаны адпачынак

Днямі грамадскасць універсітэта праводзіла на пенсію загадчыка кафедры замежных моў Яўгенію Аляксееўну Мацісон. У 1934 годзе, дваццаць восем гадоў таму назад, яна упершыню прыйшла ва ўніверсітэт працаваць выкладчыцай замежнай мовы. За доўгія гады плённай працы Яўгенія Аляксееўна аддала шмат сіл для падрыхтоўкі многіх пакаленняў маладых спецыялістаў, выхаванцаў універсітэта, будучых настаўнікаў, журналістаў, юрыстаў, гісторыкаў.

Выкладчыкі—работнікі кафед-

ры замежных моў, якія многа год працавалі побач са старэйшай выкладчыцай, цёпла праводзяць Я. А. Мацісон на заслужаны адпачынак.

Мы спадзяемся, што яна не парве сувязі з нашым універсітэтам, па-ранейшаму будзе ўважлівым і чулым таварышам для выкладчыкаў кафедры, будзе як і раней, дзяліцца сваім велізарным вопытам і ведамі і дапамагаць нам сваімі карыснымі парадамі.

Група выкладчыкаў кафедры.

Уперадзе—практыка

Некаторыя яшчэ вучаць, здаюць, хвалююцца... А ў журналістаў чацвёртага курса 6 чэрвеня быў апошні экзамен па рускай савецкай літаратуры.

Сесія закончана. Гэтую сесію на «выдатна» здалі С. Палякоў і В. Кавалькоў.

Апошні экзамен здан. Але адпачываць не прыдзецца. Цяпер студэнты чацвёртакурснікі раз'язджаюцца ў абласныя і рэспубліканскія газеты для праходжання двухмесячнай вытворчай практыкі.

І ВОСЬ УЖО ЗДАНЫ!

Рыхтуючыся да экзамена...

Цяпер, калі прышла летняя экзаменацыйная сесія, можна з упэўненасцю сказаць: гэта пара, калі кожны студэнт павінен адказаць на пытанне, якія веды атрымаў ён за тыдні і месяцы ўпартай вучобы.

Сесія—не толькі праверка тых ведаў, якія атрыманы ў семестры. У сесію даецца час паўтарыць забытае, сістэматызаваць пройдзенае, ліквідаваць прабелы ў памяці. Для гэтага перад кожным экзаменам даюцца дні падрыхтоўкі. Але гэтыя каштоўныя гадзіны часам неацэняльна выкарыстоўваюцца некаторымі студэнтамі. Вядома, калі на працягу года ты працуеш слаба, прапускаеш лекцыі, семінары, практычныя, не сядзіш над кнігамі, то і перад экзаменам ты мала што зробіш. Таму і атрымаваецца, што некаторыя студэнты на экзамене «плаваюць», не разбіраюцца ў самых элементарных пытаннях, атрымліваюць незадавальняючыя адзнакі.

Частва ў мяне пытаюцца: што дапамагло мне здаць усе сесіі ва ўніверсітэце на выдатна?

Мне здаецца, што ўся справа ў тым, што вывучэнне якога-небудзь прадмета я пачынаў у самым пачатку года. Заўсёды рэгулярна наведваў заняткі, канспектаваў, выступаў на семінарах.

Нядаўна наша група здала дзяржаўны экзамен па гісторыі КПСС. Я здаў гэты прадмет на выдатна. Раскажу, як я рыхтаваўся да адказнага экзамена.

Паўтарэнне звычайна пачынаю ў 8 гадзін раніцы пасля ранішняй зарадкі. Затым двухгадзінны перапынак на абед, зноў вучоба. Так да 7—8 гадзін вечара, пасля чаго перапынак-прагулка. Гэты рэжым дапамагае мне добра адчуваць сябе, не ператамляцца. Калі ёсць магчымасць, я вучу дома. Калі ж такой магчымасці няма, працую ў бібліятэцы імя Леніна, або ў чытальнай зале

ўніверсітэта. Тут я заўсёды магу знайсці патрэбныя мне кнігі, першакрыніцы. Шмат дапамагаюць мне мае запісы, канспект.

На працягу года чытаю рэкамендуемую літаратуру, мастацкую літаратуру, заўсёды знаёмлюся з газетамі. Так, напрыклад, вывучаючы гісторыю КПСС, я

«Што рабіць?», «Чарговыя задачы савецкай улады». Добра прадумаўшы пытанні, я быў гатовы да адказу.

Бывала, што трэба было звярнуцца за какой-небудзь парадаў да выкладчыка. Добрыя парады і кансультацыі давалі мне выкладчыкі Л. С. Абацэдарскі, В. М. Сікорскі, Л. М. Шнеерсон, прафесар П'якоў.

Яшчэ адна парада студэнтам малодшых курсаў: уступайце ў навуковыя гурткі. Гэта дапамагае ў вывучэнні многіх прадметаў, прышчэпіць любоў да розных галін навуковай дзейнасці.

Удзел у гуртку дапамог мне і ў выбары тэмы дыпломнай работы. Я выбраў сабе тэму «Забаставачны рух у ЗША 1859—1860 г.г.». Дыпломную абараніў таксама выдатна. У працэсе работы над дыпломнай вывучаў першакрыніцы на англійскай мове. Вельмі спатрэбілася замежная мова.

Г. ШМЫГАЎ,
студэнт V курса гістфака.

СЛОВА — ВЫДАТНІКУ

чытаў кнігі і ўспаміны вядомых старэйшых бальшавікоў, кнігу Д. Рыда «Дзесяць дзён, якія ускалыхнулі свет», артыкулы дзяржаўнай партыі, рэвалюцый з'ездаў і г. д.

Экзамен. Калі я выцягнуў білет і убачыў пытанні: «Памяшчэнне цэнтра рэвалюцыйнага руху ў Расію», «Ленінскі план пабудовы сацыялізма ў СССР», адразу ўспомніліся крыніцы, над якімі працаваў. Гэта падручнік, работы Леніна «Імпэрыялізм як вышэйшая стадыя капіталізма»,

ЭКЗАМЕН БУДЗЕ ЗАЎТРА

На зямлю апусціўся вечар. Прышлі з бібліятэкі першакурснікі фізічнага факультэта Мікалай Зотаў, Іван Гарон і Уладзі-

мір Саўкін. І хоць, здаецца, усе ўжо паўтарылі, яшчэ раз прысе-лі за стол сабра, каб разам успомніць прачытанае...

ЗАСТАЛІСЯ ХВІЛІНЫ

Кажуць, што лепш за ўсе вучыць перад тым, як зайсці да экзамінатара. Як бачыце, А. Казявін, студэнт трэцяга курса аддзялення журналістыкі, таксама падтрымлівае гэтую думку...

А вось Ірына Хаванская (здымак унізе) ужо здала экзамен. Хвалюванні засталіся ззаду.
Фота В. АНЦЫФЕРАВА і Л. КУЗЬМІЦКАГА.

З ПАЛЫМЯНЫМ СЛОВАМ!

На новыя здзяйсненні натхніла наш народ вестка аб скліканні XXII з'езда КПСС. З яшчэ большай сілай расце працоўны энтузіязм і творчая ініцыятыва, разгортваецца ўсенароднае сацыялістычнае спаборніцтва людзей працы і навукі ў гонар гэтай знамянальнай падзеі.

Пацуцце грамадзянскага абавязку кліча і энтузіястаў лекцыйнай прапаганды прысці да прадстаячага з'езда са сваімі асабістымі падарункамі—лекцыямі, дакладамі і гутаркамі. Наша жыццё, поўнае гераічных спраў і пошукаў, адкрывае ўсе новыя і новыя магчымасці для ўзмацнення ідэялагічнай работы, папулярызацыі вопыту работы брыгад і ўдарнікаў камуністычнай працы, прапаганды парасткаў новага ў вытворчасці і быце, працоўнай і грамадскай ініцыятывы рабочых і калгаснікаў.

У гэтых адносінах мы ў вялікім даўгу перад працоўнымі. Таму бюро звяртаецца не толькі да членаў нашага Таварыства, а да ўсіх выкладчыкаў і студэнтаў Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна—давайце актыўней весці прапаганду палітычных і на-

вуковых ведаў, настойліва прывіваць савецкім людзям рысы і якасці чалавека камуністычнага заўтра, непрымліва выступіць супраць перажыткаў мінулага ў сьвядомасці людзей, кляймоў ганьбай усіх тых, хто перашкаджае нашаму руху наперад.

Хутка наступіць час летніх канікулаў. Кожны студэнт нашага ўніверсітэта, дзе ён ні знаходзіўся, павінен палічыць за свой абавязак прачытаць не менш 2—3 лекцыі або дакладаў, гутарак на актуальныя тэмы сучаснасці.

На кожным факультэце неабходна разгарнуць спаборніцтва за якасць і колькасць прачытаных дакладаў, праведзеных гутарак. У пачатку новага навучальнага года будуць падведзены вынікі спаборніцтва, а энтузіясты прапаганды—ўзнагароджаны.

Выкладчыкі і студэнты! Няхай ваш творчы парыв уальцеца ў магутны рух савецкага народа за дастойную сустрэчу XXII з'езда КПСС! БЮРО ГРУПЫ ТАВАРЫСТВА ПА ПАШЫРЭННЮ ПАЛІТЫЧНЫХ І НАВУКОВЫХ ВЕДАЎ БДУ імя У. І. ЛЕНІНА.

ЛІТАРАТУРНАЯ СТАНОВКА

М. МІЦКЕВІЧ

ДОМІК У ПАРКУ

Янку Купалу

Хаця б пад нагамі не рыпнуў паркет—
Хаджу ад пакоя к пакою...
Над шыткам схіліўся майклівы паэт
І бронзавай піша рукою.
З павагай на вобраз любімы гляджу;
Крануўся—
Паркеціны рыпнулі...
Збянтэжыўся надта
І ціха кажу;
—Прабачце...
Іван Дамінікавіч.
Збянтэжанасць
Жарам тыхнула ў твар—
Хаця б не было тут нікога:
Ды ўсмешку мне шле са сцяны гаспадар
І быццам бы кажа:
—Нічога, нічога.
У доміку гэтым разліты спакой—
Хаджу і—
Жыццё гартую...
І сонечны, чысты
Вобраз твой
Я ў сэрцы навек захаваю.

Г. ДЗМІТРЫЕЎ

Да дому

Гудок цягніковы прарэзаў
вярсту,
Напоены цяжкаю стомай...
Ці колаў, ці сэрца тугі перастук:
Дадому, дадому, дадому!
А вецер змятае з абочыны пыл,
Становіцца душна ў вагоне...
Насустрач дарога выносіць слупы
І некуды гоніць і гоніць...
Я еду... а ў думках—на крылах лячу!
І там, за крутым перагонам,
Я бачу знаёмы жаночы фартух
І чую прыглушаны голас:
— Сынчак!..

І рукі ў сухіх мазалях,
Матчыны рукі насустрач...
Я расцалую, матуля мая,
І гэтыя рукі, і вусны!
І не, не бяда, што багаж у руках—
Ступаю на свежы ядловец,
На ганку—не госцем, бо,
выйдучы ў шлях,
Я сэрца забыў тут палову!
Прысмакі гарю на сталe,
Не трэба, матуля, не трэба!
З дарогі вады дай студзёнае лепш
І чорнага пахкага хлеба.

Варажбітка

На далоні ў нітках-маршчынах,
Па шурпатах мазольных буграх,
Ці па чым???—варажбітка-дзяўчына.
Мне далёкі прадказвала шлях.
Рассыпаліся чорныя пасмы,
Голас горнага рэха звачэй!
Як тут выслухаць дзіўную казку
Пад паглядам чарнявых вачэй?
І якой нехапіла там ніткі
На шурпатай далоні маёй,
Бо сказаў я тады варажбітцы:
—Калі ў шлях—толькі разам з табой!

Салаўіны вечар

У паветры такая ціш,
І такая гаючая свежасць...
Толькі зрэдку лісток затрымціць
Ды зашэпча травой ўзмежак.
Пад залёны лясны абажур
Сонца промень апошні
схавала,
Хоры-песні дзяўчат-прыгажунь
І чаруюць, і некуды вабяць.
Пахне мёдам, сухою травой,
Рутай-мятай і спелай парэчкай...
Зазвінеў салавейка струной
У густым лязняку па-над рэчкай.
Салавей, любы мой салавей,
Заляці ў акно да каханай,
Песню ёй перадай, сум развей
І пакліч вечар слухаць
краняны.
Заіграў-зазвінеў весялей
Песняй сэрца вярэдзіць і песціць...
Салавей, любы мой салавей,
Каб я мог зразумець твае песні!..

А. МАСАРЭНКА

ПІСЬМЫ

Разгубіўся пісьманосец ротны—
У «палон» яго ўзяла пяхота,
Бо, вядома, кожнаму ахвота
Атрымаць паштоўку альбо фота
Ад свае каханай ці ад родных.
Слухай, дружа, першае чыё там?
Гавары хутчэй! Ураз трохрадка
Сыпнула... і тут жа на парадку,
Бы ў атаку, рушылі ў прысядку
Адрасаты у кірзовых ботах.
Высякаюць іскры хлопцы-хваты—
Весялоць у сэрцах нездарма...
І хоць я пісьма не атрымаў—
Сумаваць зусім падстаў няма:
Кожны стаў шчаслівым адрасатам.

М. ВЫШЫНСКІ

Лірычныя замалёўкі

ДЗІЧКА

О, яна была сапраўды красуня-краса! Яе май так змаймаў, што халадок захаплення працяў спіну.

Зялёнымі фарбамі адсвечвала яна, струменіла мяккае, незабыўнае святло.

Ледзь я ўзбраўся на гаёвы ўзлбак, так хораша прыбраны вяснянкамі, як грушка прывычна залапатала лісткамі. З трапяткай, сарамяжна невыказанай радасцю паклікала мяне — падыйдзі, палюбуйся... Зачарую... Я ж такая...

Я паціснуў яе руку-галінку. Але тут жа парывіста адхіснуўся: рэзкі пякельны боль працяў ладонь. Невыказна вострыя, як іголка, яе калючкі ўпіліся ў руку. З ранак забіла кроў. Барвовымі зоркамі слязінак скацілася на дужкі ціхіх травінак. Я скрывіўся. «Эх, ...а з выгляду такая прыветная...»

СЕСТРЫ

Гэтую разлапістую бярозу я незабыўна памятаю. Год назад над бугрыстай палянай-абсасам луналі яе задумненыя, ціхія, як чалавечыя мары, напевы-думы.

Упадалі яе і салавейкі—напружана гавачыя камячкі, злітыя з мелодыяй радасці і песенькі. Яны пырхалі па галінах і, уда-раючы па нябачна тонкіх струнках, перасыпалі, бы срабрыстыя каменчыкі, звонкі меладычны пошчык. І ляцела, ляцела на крылах пяшчотнай радасць весяло-ці. Залівала зацятую гаёвую маўкліва-сць.

Бяроза мёртва яляжыць перада мной. Счарнелая, трухлявая. Шыбае пругкім пахам гнілаты.

Мне балюча, бо я чалавек. Але што гэта?! Прабіўшы дрыгвяністы ствол, да густой сінечы неба выцягваюцца, ківаюць смешненка галоўкамі дзве кволенкія бярозкі. На лістках-далоньках стынучь зодкія крышталікі поту.

Іх цалуе жыццё. Яны змагаюцца, працуюць. Куст ядлоў-

ца, як вожык, натапырыўся і, здаецца, пакеплівае з іх. А дарэмна.

КРЫК У ЦІШЫ

Сцішна. І маркотна. І літуценна. А мяккі паўзмок разгубленна сеецца, асядае.

— Ся-ся... млі-млі,—засямлікала ў вышыні.

Плаўна плыве, трапечатца ясная, як далеч вясновая, страказінае крыльце.

Углядаюся. І лаўлю. Усміхаюся: і зусім не страказінае, а сям'я сасны.

Чорненкае, як ночка, затаілася ў крышталёвым скрыліку зярнятка.

А скрылікі выветрываюцца са шчарбатых шышак і пятляюць, роём густым асядаюць на зямлю.

А сасна-сейбіт рассыпае іх із незгаданай пяшчотай нашэптывае:

— Дзеткі мае, родненкія... Да зямелькі прыпадайце, яе сокі папівайце, на свет ясны прастайце, голлем ціха заспявайце... Я слабая ўжо... Старая... Далей не ловіць слых.

І. СКУРКО

Сакавіцкая вясна

Ключы прыроды
Узяўшы нечакана,
У клопатах руплівых
Да пазна
Шумам талых водаў
Несціхана
Бушце сакавіцкая вясна.

І нават калі ньюць
Сэрца раны,
Усю боль сабой
Залечвае яна.
Адкрыўшы насцеж
Сэрцы закаханых,
Бушце сакавіцкая вясна.

Прыносіць характэро
Сваім дыханнем,
На гэта здольна
Толькі ты адна,
Ты для жыцця
Квітнеючае ранне,—
Бушуй жа, сакавіцкая вясна!

Вакол Парнаса

Ён любіў паўтараць, што яго калі-небудзь зразумеюць. Нарэшце яго сапраўды зразумелі—перасталі друкаваць.

Свой адзіны раман пісьменнік заўсёды параўноўваў з «архітэктурным творам» і ўсё жыццё займаўся яго капітальным рамантам.

Паэт доўга і настойліва прапаведаваў, як трэба кахаць. Ніхто не сумняваўся, што ён застанецца халасцяком.

Аўтар папярэджваў, што ён у вобраз героя днае аўтабіяграфічныя рысы. Пасля гэтага ніхто не здзівіўся, што герой рамана аказаўся склочнікам.

Рэдактар М. ЦІКОЦКІ.

НАШ АДРАС:

Мінск,
Універсітэцкі гарадок,
біякорпус, 31.
Тэлефон: 2-07-19.

Друкарня выдавецтва
МВСС і ПА БССР.

АТ 06 435

Зак. 1384.

Цікавая кніжка.

Фотаэцюд В. Анцыферава.

3 вершаў для дзяцей

А. СЕРБАНТОВІЧ

У дождж

Ударыў гром.
І за вакном
Бы пляснулі у ладкі.
І гулкі смех
Панёсся з стрэх,
Упаў на луг,
На градкі.
А ля вакна
Аж ад відна
Маленькая дзяўчына
У брата просіцца яна:
— Пусці...

Хоць на хвілінку.
—І не прасія,
Не кажы,
Якія цяпер гулі?
Цурчаць па нітцы капяжы
Дастануць праз кашулю.
Сказала маці
Не пускаць, —
Брат строгі да Аленкі.
—Сівыя ніткі там вісяць,
Я іх хацела б разматаць
І лялькам сшыць
сукеккі...

Цікава ведаць...

...Рыба-меч развівае ў вадзе такую хуткасць, што яе завостраная верхняя чэлюсьць з'яўляецца страшэннай зброяй. У Брытанскім музеі захоўваецца дубовая дошка таўшчынёй 35 сантыметраў, якую рыба-меч прабіла наскрозь.

...Жыхары аднаго з астравоў у Ціхім акіяне карыстаюцца манетамі дыяметрам да пяці метраў. Гэтыя манеты высякаюцца з вапняковай пароды—араганіта.

...Тэлевізар—вораг грызуноў. Паўцы і мышы ўцякаюць з памяшканняў, дзе ёсць тэлевізары. Вучоныя прышлі да вываду, што грызуны вельмі адчувальныя да самых слабых рэнтгенаўскіх промяняў.

...Сувязь паміж інданезійскімі астравамі Палан і Надзіне ажыццяўляецца пры дапамозе бутэлек. Марское цячэнне апаясвае астравы, утвараючы замкнуты круг. Письмо, адпраўленае ў бутэльцы, праходзіць адлегласць ад аднаго вострава да другога роўна за 24 гадзіны. Жыхары гэтых астравоў абыходзяцца без пашталёнаў, таму што параход курсіруе паміж астравамі раз у тыдзень.

...Самы высокі ў свеце мост знаходзіцца ў Кітаі на шасэ, якое злучае Цібецкае ўзвышша з адной правінцыяй. Мост вісіць над цяснэйшай глыбінёй 273 метры. Яго вышыня над узроўнем мора—4500 метраў.